

ΟΔΗΓΙΕΣ

ΟΔΗΓΙΑ 2010/18/ΕΕ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 8ης Μαρτίου 2010

σχετικά με την εφαρμογή της αναθεωρημένης συμφωνίας-πλαίσιο για τη γονική άδεια που συνήφθη από τις οργανώσεις BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP και ETUC και με την κατάργηση της οδηγίας 96/34/ΕΚ

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 155 παράγραφος 2,

την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Το άρθρο 153 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης («ΣΛΕΕ») επιτρέπει στην Ένωση να υποστηρίξει και να συμπληρώνει τις δραστηριότητες των κρατών μελών, μεταξύ άλλων, στον τομέα της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών όσον αφορά τις ευκαιρίες στην αγορά εργασίας και τη μεταχείριση στην εργασία.
- (2) Σύμφωνα με το άρθρο 155 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, ο κοινωνικός διάλογος, σε ενωσιακό επίπεδο, μπορεί να οδηγήσει στη σύναψη συμβατικών σχέσεων, συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών, εφόσον η διοίκηση και οι εργαζόμενοι (οι «κοινωνικοί εταίροι») το επιθυμούν. Σύμφωνα με το άρθρο 155 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ, οι κοινωνικοί εταίροι μπορούν να ζητήσουν από κοινού την εφαρμογή των συμφωνιών που συνάπτουν σε ενωσιακό επίπεδο για θέματα που καλύπτονται από το άρθρο 153 της ΣΛΕΕ με απόφαση του Συμβουλίου κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής.
- (3) Στις 14 Δεκεμβρίου 1995, συνήφθη συμφωνία-πλαίσιο για τη γονική άδεια από τις διακλαδικές ευρωπαϊκές οργανώσεις κοινωνικών εταίρων (ETUC, UNICE και CEEP) και τέθηκε σε νομική ισχύ με την οδηγία 96/34/ΕΚ του Συμβουλίου, της 3ης Ιουνίου 1996, σχετικά με τη συμφωνία-πλαίσιο για τη γονική άδεια, που συνήφθη από την UNICE, την CEEP και τη CES⁽¹⁾. Η εν λόγω οδηγία τροποποιήθηκε και το πεδίο εφαρμογής της επεκτάθηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας με την οδηγία 97/75/ΕΚ του Συμβουλίου⁽²⁾. Η οδηγία 96/34/ΕΚ συνέ-

βαλε σημαντικά στην αναβάθμιση των ευκαιριών που παρέχονται στους εργαζόμενους γονείς στα κράτη μέλη με σκοπό την καλύτερη συμφιλίωση των επαγγελματικών και των οικογενειακών τους ευθυνών με διευθετήσεις άδειας.

- (4) Σύμφωνα με το άρθρο 138 παράγραφοι 2 και 3 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (η «συνθήκη ΕΚ») (*), η Επιτροπή προέβη σε διαβουλεύσεις με τους Ευρωπαίους κοινωνικούς εταίρους το 2006 και το 2007, εξετάζοντας τρόπους ώστε να βελτιωθεί περαιτέρω η συμφιλίωση της επαγγελματικής, της ιδιωτικής και της οικογενειακής ζωής, και, συγκεκριμένα, η ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία για την προστασία της μητρότητας και τη γονική άδεια, καθώς και η δυνατότητα της εισαγωγής νέων τύπων άδειας για οικογενειακούς λόγους, όπως η άδεια πατρότητας, η άδεια υιοθεσίας και η άδεια για τη φροντίδα μελών της οικογένειας.
- (5) Οι τρεις ευρωπαϊκές γενικές διακλαδικές οργανώσεις κοινωνικών εταίρων (ETUC, CEEP και BUSINESSEUROPE, πρώην UNICE) και η ευρωπαϊκή διακλαδική οργάνωση κοινωνικών εταίρων που εκπροσωπεί μια ορισμένη κατηγορία επιχειρήσεων (UEAPME) ενημέρωσαν την Επιτροπή, στις 11 Σεπτεμβρίου 2008, σχετικά με την επιθυμία τους να αρχίσουν διαπραγματεύσεις, σύμφωνα με το άρθρο 138 παράγραφος 4 και το άρθρο 139 της συνθήκης ΕΚ (**), με σκοπό την αναθεώρηση της συμφωνίας-πλαίσιο για τη γονική άδεια που συνήφθη το 1995.
- (6) Στις 18 Ιουνίου 2009, οι εν λόγω οργανώσεις υπέγραψαν την αναθεωρημένη συμφωνία-πλαίσιο για τη γονική άδεια (η «αναθεωρημένη συμφωνία-πλαίσιο») και απηύθυναν κοινό αίτημα στην Επιτροπή για την υποβολή πρότασης για απόφαση του Συμβουλίου σχετικά με την εφαρμογή της αναθεωρημένης συμφωνίας-πλαίσιο.
- (7) Στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεών τους, οι Ευρωπαίοι κοινωνικοί εταίροι αναθεώρησαν πλήρως τη συμφωνία-πλαίσιο του 1995 για τη γονική άδεια. Συνεπώς, η οδηγία 96/34/ΕΚ θα πρέπει να καταργηθεί και να αντικατασταθεί από μια νέα οδηγία αντί απλώς να τροποποιηθεί.

⁽¹⁾ ΕΕ L 145 της 19.6.1996, σ. 4.⁽²⁾ ΕΕ L 10 της 16.1.1998, σ. 24.

(*) Αναριθμηθέν ως άρθρο 154 παράγραφοι 2 και 3 της ΣΛΕΕ.

(**) Αναριθμηθέντα ως άρθρα 154 παράγραφος 4 και 155 της ΣΛΕΕ.

- (8) Δεδομένου ότι οι στόχοι της οδηγίας, ιδίως όσον αφορά τη βελτίωση της συμφιλώσης της επαγγελματικής, ιδιωτικής και της οικογενειακής ζωής για τους εργαζόμενους γονείς και την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών όσον αφορά τις ευκαιρίες στην αγορά εργασίας και τη μεταχείριση στην εργασία σε ολόκληρη την Ένωση, δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη και μπορούν, συνεπώς, να επιτευχθούν καλύτερα σε ενωσιακό επίπεδο, η Ένωση μπορεί να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο εν λόγω άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων αυτών.
- (9) Κατά την εκπόνηση της πρότασης οδηγίας η Επιτροπή έλαβε υπόψη τον αντιπροσωπευτικό χαρακτήρα των υπογραφόντων την αναθεωρημένη συμφωνία-πλαίσιο μερών, την εντολή τους και τη νομιμότητα των ρητρών στην εν λόγω αναθεωρημένη συμφωνία-πλαίσιο, καθώς και τη συμμόρφωσή της με τις σχετικές διατάξεις που αφορούν τις μικρές και τις μεσαίες επιχειρήσεις.
- (10) Η Επιτροπή ενημέρωσε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή σχετικά με την πρότασή της.
- (11) Η ρήτρα 1 παράγραφος 1 της αναθεωρημένης συμφωνίας-πλαισίου, σύμφωνα με τις γενικές αρχές του ενωσιακού δικαίου στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής, ορίζει ότι η συμφωνία προβλέπει τις ελάχιστες απαιτήσεις.
- (12) Η ρήτρα 8 παράγραφος 1 της αναθεωρημένης συμφωνίας-πλαισίου ορίζει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν ή να εισάγουν ευνοϊκότερες διατάξεις από αυτές που ορίζονται στη συμφωνία.
- (13) Η ρήτρα 8 παράγραφος 2 της αναθεωρημένης συμφωνίας-πλαισίου ορίζει ότι η υλοποίηση των διατάξεων της συμφωνίας δεν συνιστά βάσιμη δικαιολογία για την υποβάθμιση της γενικής προστασίας των εργαζομένων στον κλάδο που καλύπτεται από τη συμφωνία.
- (14) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέπουν ουσιαστικές, ανάλογες και αποτρεπτικές κυρώσεις σε περίπτωση παράβασης των υποχρεώσεων που απορρέουν από την παρούσα οδηγία.
- (15) Τα κράτη μέλη μπορούν να αναθέτουν στους κοινωνικούς εταίρους, ύστερα από κοινό τους αίτημα, την υλοποίηση της παρούσας οδηγίας, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω κράτη μέλη λαμβάνουν κάθε απαραίτητο μέτρο για να διασφαλίσουν ότι είναι, ανά πάσα στιγμή, σε θέση να εξασφαλίζουν τα αποτελέσματα που επιβάλλει η παρούσα οδηγία.

- (16) Σύμφωνα με το σημείο 34 της διοργανικής συμφωνίας για τη βελτίωση της νομοθεσίας⁽¹⁾, τα κράτη μέλη παροτρύνονται να καταρτίσουν, προς ίδια χρήση και προς όφελος της Ένωσης, τους δικούς τους πίνακες, οι οποίοι αποτυπώνουν, στο μέτρο του δυνατού, την αντιστοιχία της παρούσας οδηγίας με τα μέτρα μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο, και να τους δημοσιοποιήσουν,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Η παρούσα οδηγία θέτει σε ισχύ την αναθεωρημένη συμφωνία-πλαίσιο για τη γονική άδεια, η οποία συνήφθη στις 18 Ιουνίου 2009 από τις διακλαδικές οργανώσεις των Ευρωπαίων κοινωνικών εταίρων (BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP και ETUC), κατά τα αναφερόμενα στο Παράρτημα.

Άρθρο 2

Τα κράτη μέλη καθορίζουν ποιες κυρώσεις επιβάλλονται όταν παραβιάζονται εθνικές διατάξεις που θεσπίζονται κατ' εφαρμογή της παρούσας οδηγίας. Οι κυρώσεις είναι αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές.

Άρθρο 3

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις προκειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία ή εξασφαλίζουν ότι οι κοινωνικοί εταίροι έχουν εισαγάγει τα αναγκαία μέτρα μέσω συμφωνίας έως τις 8 Μαρτίου 2012 το αργότερο. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια αναφορά κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι λεπτομερείς διατάξεις για την αναφορά αυτή καθορίζονται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να διαθέτουν συμπληρωματική περίοδο ενός έτους κατ' ανώτατο όριο, αν αυτό είναι απαραίτητο για να ληφθούν υπόψη ιδιαίτερες δυσχέρειες ή η υλοποίηση με συλλογική σύμβαση. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά έως τις 8 Μαρτίου 2012 το αργότερο, αναφέροντας για ποιους λόγους απαιτείται συμπληρωματική περίοδος.

3. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των κύριων διατάξεων εθνικού δικαίου, τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που καλύπτεται από την παρούσα οδηγία.

(¹) EE C 321 της 31.12.2003, σ. 1.

Άρθρο 4

Η οδηγία 96/34/ΕΚ καταργείται από τις 8 Μαρτίου 2012. Οι αναφορές στην οδηγία 96/34/ΕΚ νοούνται ως αναφορές στην παρούσα οδηγία.

Άρθρο 5

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 6

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 8 Μαρτίου 2010.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

C. CORBACHO

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΣΥΜΦΩΝΙΑ-ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΓΟΝΙΚΗ ΑΔΕΙΑ (ΑΝΑΘΕΩΡΗΜΕΝΗ)

18 Ιουνίου 2009

Προοίμιο

Η παρούσα συμφωνία-πλαίσιο μεταξύ των Ευρωπαϊκών κοινωνικών εταίρων, BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP και ETUC (και της επιτροπής σύνδεσης Eurocadres/CEC), αναθεωρεί τη συμφωνία-πλαίσιο για τη γονική άδεια, η οποία συνήφθη στις 14 Δεκεμβρίου 1995, με τον καθορισμό των ελάχιστων απαιτήσεων για τη γονική άδεια, ως σημαντικό μέσο για τη συμφιλίωση των επαγγελματικών και οικογενειακών ευθυνών και την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών.

Οι Ευρωπαίοι κοινωνικοί εταίροι ζητούν από την Επιτροπή να υποβάλει την παρούσα συμφωνία-πλαίσιο στο Συμβούλιο ώστε να ληφθεί απόφαση από το Συμβούλιο με την οποία να καθίστανται δεσμευτικές οι εν λόγω απαιτήσεις στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

I. Γενικές εκτιμήσεις

1. Έχοντας υπόψη τη συνθήκη ΕΚ, και ιδίως τα άρθρα 138 και 139 (*),
2. Έχοντας υπόψη τα άρθρα 137 παράγραφος 1 στοιχείο γ) και 141 της συνθήκης ΕΚ (**) και την αρχή της ίσης μεταχείρισης [άρθρα 2, 3 και 13 της συνθήκης ΕΚ (***)] και το δευτερογενές δίκαιο που βασίζεται σε αυτήν, ιδίως την οδηγία 75/117/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών που αφορούν την εφαρμογή της αρχής της ισότητας των αμοιβών μεταξύ εργαζόμενων ανδρών και γυναικών⁽¹⁾ την οδηγία 92/85/ΕΟΚ του Συμβουλίου σχετικά με την εφαρμογή μέτρων που αποβλέπουν στη βελτίωση της υγείας και της ασφάλειας κατά την εργασία των εγκύων, λεχώνων και γαλουχουσών εργαζομένων⁽²⁾ την οδηγία 96/97/ΕΚ του Συμβουλίου που τροποποιεί την οδηγία 86/378/ΕΟΚ για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στα επαγγελματικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης⁽³⁾ και την οδηγία 2006/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά την εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης (αναδιאτύπωση)⁽⁴⁾,
3. Έχοντας υπόψη τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της 7ης Δεκεμβρίου 2000, και τα άρθρα 23 και 33 σχετικά με την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών και τη συμφιλίωση της επαγγελματικής, της ιδιωτικής και της οικογενειακής ζωής,
4. Έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής του 2003 σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 96/34/ΕΚ του Συμβουλίου, της 3ης Ιουνίου 1996, σχετικά με τη συμφωνία-πλαίσιο για τη γονική άδεια που συνήφθη από την UNICE, την CEEP και την CES,
5. Έχοντας υπόψη τον στόχο της στρατηγικής της Λισσαβόνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση, δηλαδή την αύξηση των συνολικών ποσοστών απασχόλησης σε 70 %, των ποσοστών απασχόλησης των γυναικών σε 60 % και των ποσοστών απασχόλησης των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας σε 50 %· τους στόχους της Βαρκελώνης για την παροχή εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας· και τη συμβολή των πολιτικών στη βελτίωση της συμφιλίωσης της επαγγελματικής, της ιδιωτικής και της οικογενειακής ζωής στην επίτευξη των εν λόγω στόχων,
6. Έχοντας υπόψη το πλαίσιο δράσεων των Ευρωπαϊκών κοινωνικών εταίρων σχετικά με την ισότητα των φύλων, της 22ας Μαρτίου 2005, το οποίο καλύπτει την υποστήριξη της ισορροπίας επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής ως τομέα προτεραιότητας για δραστηριοποίηση, αναγνωρίζοντας παράλληλα ότι, για να συνεχισθεί η πρόοδος στο θέμα της συμφιλίωσης, πρέπει να θεσπισθεί ισόρροπος, ολοκληρωμένος και συνεκτικός συνδυασμός πολιτικών, ο οποίος θα περιλαμβάνει τις διευθετήσεις άδειας, τις διευθετήσεις εργασίας και τις υποδομές φροντίδας,
7. Εκτιμώντας ότι τα μέτρα για τη βελτίωση της συμφιλίωσης αποτελούν μέρος ενός ευρύτερου πολιτικού θεματολογίου για την κάλυψη των αναγκών των εργοδοτών και των εργαζομένων και τη βελτίωση της προσαρμοστικότητας και της απασχολησιμότητας, στο πλαίσιο μιας προσέγγισης που συνδυάζει την ευελιξία με την ασφάλεια,
8. Εκτιμώντας ότι οι οικογενειακές πολιτικές θα πρέπει να συμβάλλουν στην επίτευξη της ισότητας των φύλων και να εξετάζονται στο πλαίσιο των δημογραφικών αλλαγών των επιπτώσεων ενός γηράσκοντος πληθυσμού, της γεφύρωσης του χάσματος των γενών, της προώθησης της συμμετοχής των γυναικών στο εργατικό δυναμικό και της δίκαιης κατανομής των ευθυνών φροντίδας μεταξύ γυναικών και ανδρών,

(*) Αναριθμηθέντα ως άρθρα 154 και 155 της ΣΛΕΕ.

(**) Αναριθμηθέντα ως άρθρα 153 παράγραφος 1 στοιχείο γ) και 157 της ΣΛΕΕ.

(***) Το άρθρο 2 της συνθήκης ΕΚ καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε, κατ' ουσίαν, από το άρθρο 3 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το άρθρο 3 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε, κατ' ουσίαν, από τα άρθρα 3 έως 6 της ΣΛΕΕ. Το άρθρο 3 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ αναριθμήθηκε ως άρθρο 8 της ΣΛΕΕ. Το άρθρο 13 της συνθήκης ΕΚ αναριθμήθηκε ως άρθρο 19 της ΣΛΕΕ.

(1) ΕΕ L 45 της 19.2.1975, σ. 19.

(2) ΕΕ L 348 της 28.11.1992, σ. 1.

(3) ΕΕ L 46 της 17.2.1997, σ. 20.

(4) ΕΕ L 204 της 26.7.2006, σ. 23.

9. Εκτιμώντας ότι η Επιτροπή ζήτησε τη γνώμη των Ευρωπαίων κοινωνικών εταίρων το 2006 και το 2007 κατά το πρώτο και το δεύτερο στάδιο διαβουλεύσεων για τη συμφιλίωση της επαγγελματικής, της ιδιωτικής και της οικογενειακής ζωής, και, μεταξύ άλλων, κάλυψε το θέμα της επικαιροποίησης του ρυθμιστικού πλαισίου, σε κοινοτικό επίπεδο, και ενθάρρυνε τους Ευρωπαίους κοινωνικούς εταίρους να αξιολογήσουν τις διατάξεις της οικείας συμφωνίας-πλαίσιο για τη γονική άδεια με σκοπό την αναθεώρησή της,
10. Εκτιμώντας ότι η συμφωνία-πλαίσιο των Ευρωπαίων κοινωνικών εταίρων του 1995 για τη γονική άδεια έχει αποδειχθεί καταλυτικής σημασίας για θετικές αλλαγές, καθώς και την εξασφάλιση κοινού εδάφους για την ισορροπία της επαγγελματικής ζωής στα κράτη μέλη, και έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη στήριξη των εργαζόμενων γονέων στην Ευρώπη για καλύτερη συμφιλίωση· ωστόσο, βάσει μιας κοινής αξιολόγησης, οι Ευρωπαίοι κοινωνικοί εταίροι θεωρούν ότι ορισμένα στοιχεία της συμφωνίας πρέπει να προσαρμοσθούν ή να αναθεωρηθούν με σκοπό την καλύτερη επίτευξη των στόχων της,
11. Εκτιμώντας ότι ορισμένες πτυχές απαιτούν αναπροσαρμογή, λαμβάνοντας υπόψη την αυξανόμενη ποικιλομορφία του εργατικού δυναμικού και την εξέλιξη της κοινωνίας, συμπεριλαμβανομένης της αυξανόμενης ποικιλομορφίας των οικογενειακών δομών, με παράλληλη τήρηση των εθνικών διατάξεων, των συλλογικών συμφωνιών και/ή των πρακτικών,
12. Εκτιμώντας ότι, σε πολλά κράτη μέλη, η ενθάρρυνση των ανδρών να αναλάβουν ισότιμο μερίδιο των οικογενειακών ευθυνών δεν έχει οδηγήσει σε ικανοποιητικά αποτελέσματα· συνεπώς, θα πρέπει να ληφθούν αποτελεσματικότερα μέτρα για την ενθάρρυνση της δικαιότερης κατανομής των οικογενειακών ευθυνών μεταξύ ανδρών και γυναικών,
13. Εκτιμώντας ότι πολλά κράτη μέλη έχουν ήδη ευρεία ποικιλία πολιτικών μέτρων και πρακτικών σχετικά με τις διευκολύνσεις άδειας, την παιδική φροντίδα και τις ευέλικτες διευθετήσεις εργασίας, σύμφωνα με τις ανάγκες των εργαζομένων και των εργοδοτών και με στόχο τη στήριξη των γονέων για τη συμφιλίωση της επαγγελματικής, της ιδιωτικής και της οικογενειακής τους ζωής· τα εν λόγω στοιχεία θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας,
14. Εκτιμώντας ότι η παρούσα συμφωνία-πλαίσιο παρέχει ένα στοιχείο των δράσεων των Ευρωπαίων κοινωνικών εταίρων στον τομέα της συμφιλίωσης,
15. Εκτιμώντας ότι η παρούσα συμφωνία αποτελεί συμφωνία-πλαίσιο για τον καθορισμό των ελάχιστων απαιτήσεων και των διατάξεων για τη γονική άδεια, η οποία διαχωρίζεται από την άδεια μητρότητας και για την απουσία από την εργασία για λόγους ανωτέρας βίας και παραπέμπει στα κράτη μέλη και στους κοινωνικούς εταίρους για τη θέσπιση των προϋποθέσεων επιλεξιμότητας και των όρων εφαρμογής, με σκοπό να λαμβάνεται υπόψη η κατάσταση σε κάθε κράτος μέλος,
16. Εκτιμώντας ότι το δικαίωμα σε γονική άδεια, στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας, αποτελεί ατομικό δικαίωμα και καταρχήν αμεταβίβαστο, και ότι τα κράτη μέλη μπορούν να το μετατρέπουν σε μεταβίβαστο. Η εμπειρία καταδεικνύει ότι η μετατροπή της άδειας σε αμεταβίβαστη μπορεί να λειτουργήσει ως θετικό κίνητρο για τη χρήση του δικαιώματος από τους πατέρες, και οι Ευρωπαίοι κοινωνικοί εταίροι, συνεπώς, συμφωνούν να θεσπισθεί ένα μέρος της άδειας ως αμεταβίβαστο,
17. Εκτιμώντας ότι είναι σημαντικό να λαμβάνονται υπόψη οι ειδικές ανάγκες των γονέων με παιδιά με αναπηρία ή μακροχρόνια ασθένεια,
18. Εκτιμώντας ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέπουν τη διατήρηση των δικαιωμάτων σε παροχές σε είδος στο πλαίσιο της ασφάλισης ασθένειας κατά την ελάχιστη περίοδο γονικής άδειας,
19. Εκτιμώντας ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις εθνικές συνθήκες και λαμβάνοντας υπόψη τη δημοσιονομική κατάσταση, να εξετάσουν το ενδεχόμενο της διατήρησης των δικαιωμάτων σε σχετικές παροχές κοινωνικής ασφάλισης ως έχουν, κατά την ελάχιστη περίοδο γονικής άδειας, καθώς και τον ρόλο του εισοδήματος, μεταξύ άλλων παραγόντων, στην άσκηση του δικαιώματος της γονικής άδειας κατά την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας,
20. Εκτιμώντας ότι, σύμφωνα με την εμπειρία στα κράτη μέλη, το επίπεδο του εισοδήματος κατά τη γονική άδεια αποτελεί παράγοντα που επηρεάζει τη χρήση του δικαιώματος από τους γονείς, ιδίως στους πατέρες,
21. Εκτιμώντας ότι η πρόσβαση σε ευέλικτες εργασιακές διευθετήσεις διευκολύνει τους γονείς να συνδυάζουν τις επαγγελματικές και τις γονικές ευθύνες, ενώ διευκολύνει και την επανένταξη στην εργασία, ιδίως μετά την επιστροφή από τη γονική άδεια,
22. Εκτιμώντας ότι οι διευθετήσεις γονικής άδειας προορίζονται να στηρίξουν τους εργαζόμενους γονείς κατά τη διάρκεια συγκεκριμένης χρονικής περιόδου, με σκοπό τη διατήρηση και την προώθηση της συνεχούς συμμετοχής τους στην αγορά εργασίας· συνεπώς, θα πρέπει να αποδίδεται μεγαλύτερη προσοχή στη διατήρηση της επαφής με τον εργοδότη κατά τη διάρκεια της άδειας ή με την πρόβλεψη διευθετήσεων για την επιστροφή στην εργασία,
23. Εκτιμώντας ότι η παρούσα συμφωνία λαμβάνει υπόψη την ανάγκη για την αναβάθμιση των απαιτήσεων της κοινωνικής πολιτικής, την προώθηση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αποφυγή της επιβολής διοικητικών, χρηματοοικονομικών και νομικών περιορισμών που θα περιόριζαν τη δημιουργία και την ανάπτυξη των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων,

24. Εκτιμώντας ότι οι κοινωνικοί εταίροι είναι οι πλέον ενδεδειγμένοι να εξεύρουν λύσεις που ανταποκρίνονται στις ανάγκες τόσο των εργοδοτών όσο και των εργαζομένων και, συνεπώς, διαδραματίζουν ιδιαίτερο ρόλο σε ό,τι αφορά την υλοποίηση, την εφαρμογή, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της παρούσας συμφωνίας στο ευρύτερο πλαίσιο άλλων μέτρων, με σκοπό τη βελτίωση της συμφιλίωσης των επαγγελματικών και των οικογενειακών ευθυνών και την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών και της μεταχείρισης μεταξύ ανδρών και γυναικών.

ΤΑ ΥΠΟΓΡΑΦΟΝΤΑ ΜΕΡΗ ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ ΣΤΑ ΕΞΗΣ:

II. Περιεχόμενο

Ρήτρα 1: Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Η παρούσα συμφωνία ορίζει τις ελάχιστες απαιτήσεις για τη διευκόλυνση της συμφιλίωσης των γονικών και των επαγγελματικών ευθυνών των εργαζομένων γονέων, λαμβάνοντας υπόψη την αυξανόμενη ποικιλομορφία των οικογενειακών δομών, στο πλαίσιο σεβασμού του εθνικού δικαίου, των συλλογικών συμφωνιών και/ή των πρακτικών.
2. Η παρούσα συμφωνία εφαρμόζεται σε όλους τους εργαζόμενους, άνδρες και γυναίκες, που έχουν σύμβαση ή σχέση εργασίας προσδιοριζόμενη από το δίκαιο, τις συλλογικές συμβάσεις και/ή τις πρακτικές που ισχύουν σε κάθε κράτος μέλος.
3. Τα κράτη μέλη και/ή οι κοινωνικοί εταίροι δεν εξαιρούν από το πεδίο και την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας εργαζόμενους, συμβάσεις ή σχέσεις εργασίας αποκλειστικά επειδή αφορούν εργαζόμενους με μερική απασχόληση, εργαζόμενους με συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου ή άτομα με σύμβαση ή σχέση εργασίας με εταιρεία προσωρινής απασχόλησης.

Ρήτρα 2: Γονική άδεια

1. Η παρούσα συμφωνία παρέχει ατομικό δικαίωμα γονικής άδειας σε εργαζόμενους άνδρες και γυναίκες, λόγω γέννησης ή υιοθεσίας παιδιού, έτσι ώστε να μπορούν να ασχοληθούν με το παιδί αυτό, μέχρι μιας ορισμένης ηλικίας που μπορεί να φτάνει μέχρι τα οκτώ έτη και προσδιορίζεται από τα κράτη μέλη και/ή τους κοινωνικούς εταίρους.
2. Η άδεια χορηγείται για περίοδο τουλάχιστον τεσσάρων μηνών και, με σκοπό την ισότητα των ευκαιριών και της μεταχείρισης μεταξύ ανδρών και γυναικών, θα πρέπει καταρχήν να είναι αμεταβίβαστη. Για να ενθαρρυνθεί η δικαιότερη χρήση του δικαιώματος της άδειας και από τους δύο γονείς, τουλάχιστον ένας από τους τέσσερις μήνες παρέχεται ως αμεταβίβαστος. Οι όροι εφαρμογής της αμεταβίβαστης περιόδου καθορίζονται σε εθνικό επίπεδο μέσω της νομοθεσίας και/ή των συλλογικών συμβάσεων, λαμβάνοντας υπόψη τις ισχύουσες διευθετήσεις άδειας στα κράτη μέλη.

Ρήτρα 3: Όροι της εφαρμογής

1. Οι προϋποθέσεις πρόσβασης και οι τρόποι εφαρμογής της γονικής άδειας ορίζονται από το δίκαιο και/ή τις συλλογικές συμβάσεις στα κράτη μέλη, ενόσω τηρούνται οι ελάχιστες απαιτήσεις της παρούσας συμφωνίας. Τα κράτη μέλη και/ή οι κοινωνικοί εταίροι μπορούν συγκεκριμένα:
 - α) να αποφασίζουν αν η γονική άδεια χορηγείται κατά πλήρη χρόνο, κατά μερικό χρόνο, κατά τρόπο αποσπασματικό ή με τη μορφή χρονικής πίστωσης, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες τόσο των εργοδοτών όσο και των εργαζομένων,
 - β) να εξαρτούν το δικαίωμα της γονικής άδειας από περίοδο εργασίας και/ή περίοδο αρχαιότητας που δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος· τα κράτη μέλη και/ή οι κοινωνικοί εταίροι εξασφαλίζουν, κατά την εφαρμογή της παρούσας διάταξης, ότι σε περίπτωση διαδοχικών συμβάσεων ορισμένου χρόνου, σύμφωνα με την οδηγία 1999/70/ΕΚ του Συμβουλίου για την εργασία ορισμένου χρόνου, το σύνολο των εν λόγω συμβάσεων με τον ίδιο εργοδότη λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της περιόδου εξασφάλισης του δικαιώματος,
 - γ) να ορίζουν τις περιπτώσεις στις οποίες ο εργοδότης, κατόπιν διαβούλευσης σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, τις συλλογικές συμβάσεις και/ή πρακτικές, μπορεί να αναβάλει τη χορήγηση της γονικής άδειας για βάσιμους λόγους που συνδέονται με τη λειτουργία της επιχείρησης· κάθε δυσχέρεια που απορρέει από την εφαρμογή της παρούσας διάταξης θα πρέπει να αντιμετωπίζεται σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, τις συλλογικές συμβάσεις και/ή τις πρακτικές,
 - δ) επιπλέον του στοιχείου γ), να επιτρέπουν ειδικές διευθετήσεις που ανταποκρίνονται στις λειτουργικές και οργανωτικές απαιτήσεις των μικρών επιχειρήσεων.
2. Τα κράτη μέλη και/ή οι κοινωνικοί εταίροι ορίζουν περιόδους κοινοποίησης στον εργοδότη από τον εργαζόμενο, ο οποίος ασκεί το δικαίωμα γονικής άδειας, διευκρινίζοντας την έναρξη και τη λήξη της περιόδου άδειας. Τα κράτη μέλη και/ή οι κοινωνικοί εταίροι λαμβάνουν υπόψη τα συμφέροντα τόσο των εργαζομένων όσον και των εργοδοτών κατά τον καθορισμό της διάρκειας των εν λόγω περιόδων κοινοποίησης.
3. Τα κράτη μέλη και/ή οι κοινωνικοί εταίροι θα πρέπει να αξιολογούν την ανάγκη της προσαρμογής των προϋποθέσεων πρόσβασης και των τρόπων εφαρμογής της γονικής άδειας στις ανάγκες των γονέων με παιδιά με αναπηρία ή μακροχρόνια ασθένεια.

Ρήτρα 4: Υιοθεσία

1. Τα κράτη μέλη και/ή οι κοινωνικοί εταίροι αξιολογούν την ανάγκη συμπληρωματικών μέτρων για την κάλυψη των ειδικών αναγκών των υιοθετούντων γονέων.

Ρήτρα 5: Εργασιακά δικαιώματα και μη διάκριση

1. Στο τέλος της γονικής άδειας, οι εργαζόμενοι έχουν το δικαίωμα να επιστρέψουν στην ίδια θέση εργασίας ή, αν αυτό δεν είναι δυνατόν, σε ισοδύναμη ή ανάλογη θέση που είναι σύμφωνη με την εργασιακή σύμβαση ή σχέση.
2. Τα κερτημένα δικαιώματα ή τα υπό κτήση δικαιώματα από τον εργαζόμενο κατά την ημερομηνία έναρξης της γονικής άδειας διατηρούνται ως έχουν έως το τέλος της γονικής άδειας. Με τη λήξη της γονικής άδειας, εφαρμόζονται τα εν λόγω δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένων των αλλαγών που προέρχονται από το εθνικό δίκαιο, τις συλλογικές συμβάσεις και/ή πρακτικές.
3. Τα κράτη μέλη και/ή οι κοινωνικοί εταίροι καθορίζουν το καθεστώς της εργασιακής σύμβασης ή σχέσης για την περίοδο της γονικής άδειας.
4. Για να διασφαλισθεί ότι οι εργαζόμενοι μπορούν να ασκούν το δικαίωμά τους σε γονική άδεια, τα κράτη μέλη και/ή οι κοινωνικοί εταίροι λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να προστατεύσουν τους εργαζόμενους έναντι λιγότερο ευνοϊκής μεταχείρισης ή απόλυσης εξαιτίας της αίτησης ή της λήξης γονικής άδειας, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, τις συλλογικές συμβάσεις και/ή πρακτικές.
5. Όλα τα θέματα που αφορούν την κοινωνική ασφάλιση στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας εξετάζονται και διεκπεραιώνονται από τα κράτη μέλη και/ή τους κοινωνικούς εταίρους σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο και/ή τις συλλογικές συμβάσεις, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία της συνέχειας των δικαιωμάτων κάλυψης κοινωνικής ασφάλισης στα πλαίσια διαφορετικών συστημάτων, συγκεκριμένα για την υγειονομική περίθαλψη.

Όλα τα θέματα που αφορούν το εισόδημα στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας εξετάζονται και διεκπεραιώνονται από τα κράτη μέλη και/ή τους κοινωνικούς εταίρους σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, τις συλλογικές συμβάσεις και/ή τις πρακτικές, λαμβάνοντας υπόψη τον ρόλο του εισοδήματος, μεταξύ άλλων παραγόντων, στη χρήση του δικαιώματος της γονικής άδειας.

Ρήτρα 6: Επιστροφή στην εργασία

1. Με σκοπό την προώθηση της καλύτερης συμφιλίωσης, τα κράτη μέλη και/ή οι κοινωνικοί εταίροι λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα, ώστε να εξασφαλίσουν ότι οι εργαζόμενοι, κατά την επιστροφή από τη γονική άδεια, μπορούν να ζητήσουν αλλαγές στο ωράριο και/ή την οργάνωση της εργασίας τους για καθορισμένη χρονική περίοδο. Οι εργοδότες εξετάζουν και διεκπεραιώνουν τα εν λόγω αιτήματα, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες τόσο των εργοδοτών όσο και των εργαζομένων.

Οι τρόποι εφαρμογής της παρούσας παραγράφου καθορίζονται σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, τις συλλογικές συμβάσεις και/ή πρακτικές.

2. Για να διευκολυνθεί η επιστροφή στην εργασία μετά τη λήξη της γονικής άδειας, οι εργαζόμενοι και οι εργοδότες ενθαρρύνονται να διατηρούν επαφή κατά την περίοδο της άδειας και μπορούν να προβαίνουν σε διευθετήσεις για τυχόν ενδεδειγμένα μέτρα επανένταξης, τα οποία αποφασίζονται μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών, λαμβάνοντας υπόψη το εθνικό δίκαιο, τις συλλογικές συμβάσεις και/ή πρακτικές.

Ρήτρα 7: Απουσία από την εργασία για λόγους ανωτέρας βίας

1. Τα κράτη μέλη και/ή οι κοινωνικοί εταίροι λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να επιτρέπουν στους εργαζόμενους να απουσιάζουν από την εργασία, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, τις συλλογικές συμβάσεις και/ή πρακτικές, για λόγους ανωτέρας βίας που συνδέονται με επείγοντες οικογενειακούς λόγους σε περίπτωση ασθένειας ή ατυχήματος που καθιστά απαραίτητη την άμεση παρουσία του εργαζομένου.
2. Τα κράτη μέλη και/ή οι κοινωνικοί εταίροι μπορούν να προσδιορίζουν τους όρους πρόσβασης και τους λεπτομερείς κανόνες εφαρμογής της ρήτρας 7 παράγραφος 1 και να περιορίζουν το εν λόγω δικαίωμα σε μια ορισμένη διάρκεια ετησίως και/ή κατά περίπτωση.

Ρήτρα 8: Τελικές διατάξεις

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν ή να θεσπίζουν ευνοϊκότερες διατάξεις από τις προβλεπόμενες στην παρούσα συμφωνία.
2. Η εφαρμογή των παροχών της παρούσας συμφωνίας δεν αποτελεί, σε καμία περίπτωση, επαρκή αιτιολογία για την υποβάθμιση του γενικού επιπέδου προστασίας των εργαζομένων στον τομέα που καλύπτεται από την παρούσα συμφωνία. Αυτό ισχύει με την επιφύλαξη του δικαιώματος των κρατών μελών και/ή των κοινωνικών εταίρων να εισάγουν, λαμβάνοντας υπ' όψη την εξέλιξη της κατάστασης (συμπεριλαμβανομένης της θέσης της αρχής του αμεταβίβαστου), διαφορετικές νομοθετικές, κανονιστικές ή συμβατικές διατάξεις, εφόσον τηρούνται οι ελάχιστες απαιτήσεις που προβλέπονται από την παρούσα συμφωνία.

3. Η παρούσα συμφωνία δεν θίγει το δικαίωμα των κοινωνικών εταίρων να συνάπτουν, στο κατάλληλο επίπεδο, συμπεριλαμβανομένου του ευρωπαϊκού, συμβάσεις με τις οποίες προσαρμόζονται και/ή συμπληρώνονται οι διατάξεις της, ώστε να λαμβάνονται υπόψη ιδιαίτερες περιστάσεις.
4. Τα κράτη μέλη υιοθετούν τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι απαραίτητες για να συμμορφωθούν προς την απόφαση του Συμβουλίου εντός χρονικού διαστήματος δύο ετών από την έκδοση της απόφασης ή διασφαλίζουν ότι οι κοινωνικοί εταίροι λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα μέσω συμφωνίας, μέχρι τη λήξη της εν λόγω περιόδου. Τα κράτη μέλη μπορούν, αν κρίνεται απαραίτητο για να ληφθούν υπόψη ιδιαίτερες δυσχέρειες ή η υλοποίηση με συλλογικές συμβάσεις, να διαθέτουν συμπληρωματικό χρονικό διάστημα ενός έτους κατ' ανώτατο όριο προκειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα απόφαση.
5. Η πρόληψη και η διευθέτηση των διαφορών και των καταγγελιών που προκύπτουν από την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας αντιμετωπίζονται σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, τις συλλογικές συμβάσεις και/ή πρακτικές.
6. Με την επιφύλαξη του αντίστοιχου ρόλου της Επιτροπής, των εθνικών δικαστηρίων και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, κάθε θέμα σχετικό με την ερμηνεία της παρούσας συμφωνίας, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, θα πρέπει κατά πρώτον να παραπέμπεται από την Επιτροπή στα υπογράφοντα μέρη τα οποία γνωμοδοτούν.
7. Τα υπογράφοντα μέρη επανεξετάζουν την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας πέντε έτη μετά την ημερομηνία της απόφασης του Συμβουλίου, κατόπιν αιτήματος ενός εκ των μερών της παρούσας συμφωνίας.

Βρυξέλλες, 18 Ιουνίου 2009.

Για την ETUC
John Monks
Γενικός Γραμματέας
Εξ ονόματος της αντιπροσωπείας συνδικαλιστικών οργανώσεων

Για την BUSINESSEUROPE
Philippe de Buck
Γενικός Διευθυντής

Για την UEAPME
Andrea Benassi
Γενικός Γραμματέας

Για την CEEP
Ralf Resch
Γενικός Γραμματέας
